GemeenteWesterveld

Gemeenteraad

Voorstel

Dienstverlening

Vaststellen addendum op financiële verordening n.a.v. informatie van de Commissie BBV - Besluitvorming College/besluitvorming Raad

Auteur

Beknopte samenvatting

Op 02-11-2023 heeft de Commissie BBV (Commissie Besluit Begroting en Verantwoording) een nadere toelichting gepubliceerd over de gewijzigde toepassing van het begrip 'Begrotingsonrechtmatigheid', die betrekking heeft op de Rechtmatigheidsverantwoording 2023. Het gaat hierbij om de volgende twee aspecten:
1) Aanpassing definitie Begrotingsonrechtmatigheden
2) Aanpassing Financiële Verordening 2023
Gezien deze wijzigingen wordt hierbij voorgesteld om aanvullende afspraken te maken tussen raad en college over het rapporteren van afwijkingen en het aanpassen van de begroting. Daarnaast is het in dit kader wenselijk om in een addendum op de Financiële verordening 2023 een nadere toelichting op te nemen op het gebied van onderschrijdingen, zodat duidelijk is wanneer deze vorm van onrechtmatigheid als acceptabel kan worden beschouwd. Vanuit praktische overwegingen wordt voorgesteld om op dit moment te volstaan met het vaststellen van het bijgevoegde addendum, dat bij de eerstvolgende actualisatie van de Financiële verordening in 2024 kan worden meegenomen.

Besluit

Besluitpunt 1

1. Vaststellen van het Addendum Financiële verordening gemeente Westerveld 2023, waarbij artikel 12 van genoemde Verordening wordt aangepast;
2. Het addendum verwerken in de eerstvolgende actualisatie van de Financiële verordening in 2024.

Motivering

Aanleiding en context

Op 02-11-2023 heeft de Commissie BBV een nadere toelichting gepubliceerd over de gewijzigde toepassing van het begrip 'Begrotingsonrechtmatigheid', die betrekking heeft op de Rechtmatigheidsverantwoording 2023. Het gaat hierbij om de volgende twee aspecten:
1) Aanpassing definitie Begrotingsonrechtmatigheden
2) Aanpassing Financiële Verordening 2023
Gezien deze wijzigingen wordt hierbij voorgesteld om aanvullende afspraken te maken tussen raad en college over het rapporteren van afwijkingen en het aanpassen van de begroting. Daarnaast is het in dit kader wenselijk om in een addendum op de Financiële verordening 2023 een nadere toelichting op te nemen op het gebied van onderschrijdingen, zodat duidelijk is wanneer deze vorm van onrechtmatigheid als acceptabel kan worden beschouwd. Vanuit praktische overwegingen wordt

voorgesteld om op dit moment te volstaan met het vaststellen van het bijgevoegde addendum, dat bij de eerstvolgende actualisatie van de Financiële verordening in 2024 kan worden meegenomen. Concreet betreft het addendum een aanpassing van artikel 12 Financiële verordening 2023. In lid 4 zijn de punten d. en e. toegevoegd.

Beoogd resultaat
Na doorvoering van de benodigde aanpassingen ontstaat duidelijkheid over het rapporteren van afwijkingen en het aanpassen van de begroting. Tevens borgt dit in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording de juiste en tijdige verwerking van over- en onderschrijdingen van baten of onderschrijdingen van lasten/investeringen.

Argumentatie
Op 02-11-2023 heeft de Commissie BBV een nadere toelichting gepubliceerd over de gewijzigde toepassing van het begrip 'Begrotingsonrechtmatigheid' zoals beschreven in de Kadernota Rechtmatigheid 2023. Het gaat hierbij om de volgende twee aspecten:
1) Aanpassing definitie Begrotingsonrechtmatigheden
In eerdere versies van de Kadernota rechtmatigheid ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording was de volgende definitie over begrotingsrechtmatigheid opgenomen:

"Begrotingsonrechtmatigheden: Hiervan is sprake als het College van B&W bij de realisatie van doelen en het realiseren van activiteiten afwijkt van de budgetten die door raad zijn vastgesteld. Hiervan is sprake als het lasten- of investeringsbudget is overschreden(a), de baten (opbrengsten) door het doen of nalaten van een financiële beheershandeling lager zijn dan het door de raad vastgestelde budget (b) of voor het door de raad vastgestelde budget minder doelen of activiteiten zijn gerealiseerd dan begroot voor het betreffende budget (c)."
Aangezien deze definitie tot conclusies leidde dat onderschrijdingen van lasten of baten begrotingsonrechtmatig (kunnen) zijn, is de definitie van het begrip als volgt aangepast met ingang van het boekjaar 2023:
"Begrotingsonrechtmatigheden: Hiervan is sprake als het College van B&W bij de realisatie van doelen en het realiseren van activiteiten de door de gemeenteraad vastgestelde budgetten voor wat betreft de lasten of investeringsbudgetten overschrijdt (1), toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves die niet door de gemeenteraad zijn vastgesteld (2) en als bij onderschrijdingen van lasten of investeringsbudgetten en/of lagere of hogere baten dan begroot de begroting niet tijdig met begrotingswijzigingen is aangepast (3).
Wat niet tijdig concreet betekent wordt bepaald door de 'spelregels' tussen de Gemeenteraad en het College van B&W over het informeren en vaststellen van begrotingswijzigingen bij onderschrijdingen van lasten of investeringsbudgetten en/of lagere of hogere baten dan begroot. Deze spelregels zijn veelal in de financiële verordening art. 212 Gemeentewet opgenomen."
Per saldo betreffen over- en onderschrijdingen van baten of onderschrijdingen van lasten/investeringen op zichzelf geen begrotingsonrechtmatigheden, maar het kan wel onrechtmatig zijn als deze afwijkingen niet tijdig in de (bijgestelde) begroting zijn verwerkt (m.a.w. niet tijdig aan de raad zijn gemeld). Het gaat dus om het tijdig melden. Wat tijdig is, wordt bepaald door de interne afspraken tussen de gemeenteraad en het college van B&W over het rapporteren van afwijkingen en het aanpassen van de begroting. In dit kader wordt voorgesteld, om met betrekking tot afwijkingen van de begroting die in de laatste vier maanden van het begrotingsjaar zijn ontstaan en die niet zijn opgenomen in de 2e Bestuursrapportage, dat het tijdig is als deze afwijkingen bij de jaarrekening worden gemeld en toegelicht. Deze aanvullende afspraak wordt opgenomen in het bijgevoegde addendum, dat bij de eerstvolgende actualisatie van de Financiële verordening in 2024 kan worden meegenomen.
Voor de duidelijkheid wordt vermeld, dat onderschrijdingen niet altijd betekenen dat doelen niet behaald zijn. Daarnaast zijn in de Financiële verordening 2023 reeds afspraken opgenomen over de

verantwoording, waarbij in het geval van afwijkingen groter dan € 50.000 altijd een nadere toelichting wordt geboden aan de raad.

2) Aanpassing Financiële Verordening 2023

Vanaf 2023 is sprake van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording door het college, waarbij het toelichten en verantwoorden meer centraal staat. In dit kader is het wenselijk om vooraf afspraken te maken tussen de gemeenteraad en het college van B&W welke begrotingsonrechtmatigheden (over- en onderschrijdingen) als acceptabel worden beschouwd. Deze afspraken kunnen in de financiële verordening art. 212 Gemeentewet worden opgenomen. In onze actuele Financiële verordening 2023 artikel 12 lid 4 en 5 is een nadere toelichting opgenomen hoe wij als gemeente omgaan met overschrijdingen van de begroting en wanneer deze als acceptabel kunnen worden beschouwd. De situatie van onderschrijdingen komt hierin niet naar voren. Gezien de aanpassing van de definitie 'Begrotingsonrechtmatigheden' wordt voorgesteld om artikel 12 uit de Financiële verordening 2023 aan te vullen met een toelichting op het gebied van onderschrijdingen, zodat duidelijk is wanneer deze vorm van onrechtmatigheid als acceptabel kan worden beschouwd. Vanuit praktische overwegingen wordt voorgesteld om op dit moment te volstaan met het vaststellen van het bijgevoegde addendum, dat bij de eerstvolgende actualisatie van de Financiële verordening in 2024 kan worden meegenomen.

Duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord werken

n.v.t.

Effect op het Minimabeleid

n.v.t.

Kanttekening en risico's

Over- en onderschrijdingen van baten of onderschrijdingen van lasten/investeringen betreffen op zichzelf geen begrotingsonrechtmatigheden, maar het kan wel onrechtmatig zijn als deze afwijkingen niet tijdig in de (bijgestelde) begroting zijn verwerkt (met andere woorden niet tijdig aan de raad zijn gemeld).

Aanpak/uitvoering en communicatie

Vanuit praktische overwegingen wordt voorgesteld om op dit moment te volstaan met het vaststellen van het hierna opgenomen addendum, dat bij de eerstvolgende actualisatie van de Financiële verordening in 2024 kan worden meegenomen.

Integrale advisering

N.v.t.

Duiding integrale advisering

n.v.t.

Evaluatie

n.v.t.

Kosten, baten, dekking

n.v.t.

Bijlagen

1. Addendum Financiele Verordening 2023.pdf

Addendum

Financiële verordening gemeente Westerveld 2023 (artikel 212 Gemeentewet)

Onder Paragraaf 3. Rechtmatigheidsverantwoording worden in het bestaande artikel 12 Begrotingscriterium lid 4:d en lid 4:e toegevoegd aan deze verordening:

Paragraaf 3. Rechtmatigheidsverantwoording

Artikel 12 Begrotingscriterium

1. Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door de raad geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen;
2. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door de raad is geautoriseerd, zoals is opgenomen in artikel 5.
3. Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaal bedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd.
4. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:
a. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
b. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
c. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.
d. Lid a t/m c zijn tevens van toepassing indien sprake is van onderschrijding van de begroting.
e. Bij afwijkingen van de begroting (over- en onderschrijdingen) die in de laatste vier maanden van het begrotingsjaar zijn ontstaan en die niet zijn opgenomen in de 2e Bestuursrapportage is sprake van tijdige melding als deze afwijkingen bij de jaarrekening worden gemeld en toegelicht.
5. Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid van de raad, worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden), maar worden niet nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.